

HANDLÄGGNINGSORDNING FÖR ÄRENDEN OM MISSTÄNKT OREDLIGHET I FORSKNING, KONSTNÄRLIG FORSKNING ELLER UTVECKLINGSARBETE

Publicerad	Medarbetarportalen.gu.se/styrdokument
Beslutsfattare	Rektor
Handläggare	Kristina Ullgren
Beslutsdatum	2015-11-09
Giltighetstid	Tillsvidare
Sammanfattning	Handlägningsordningen beskriver Göteborgs universitets handläggning av ärenden om misstänkt oredlighet som anmäls till eller på annat initieras av rektor.

Handlägningsordning för ärenden om misstänkt oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete

1. Inledning

I enlighet med högskoleförordningens 1 kap. 16 § ska ett lärosäte som genom en anmälan eller på annat sätt får kännedom om misstanke om oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete vid lärosätet, utreda misstankarna.

Rektor beslutar för universitetet i ärenden om misstanke om oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete.

Rektors beslut kan inte överklagas.

2. Vetenskaplig oredlighet, forskning och utvecklingsarbete

Med *vetenskaplig oredlighet* menas att någon anställd eller någon som står i särskilt uppdragsförhållande till universitetet, i den vetenskapliga verksamheten vid universitetet medvetet gör avsteg från vetenskapliga krav eller medvetet bryter mot allmänt accepterade etiska normer. I vetenskaplig verksamhet inbegrips forskning, konstnärlig forskning och utvecklingsarbete vid universitetet.

Med *forskning och vetenskaplig verksamhet* avses *vetenskapligt experimentellt eller teoretiskt arbete för att inhämta ny kunskap och utvecklingsarbete på vetenskaplig grund.*

3. Vetenskaplig oredlighet

Med vetenskaplig oredlighet avses:

- a. fabrikation, förvanskning eller undertryckande av grundmaterial
- b. osaklig eller missvisande sammanställning av egna resultat
- c. presentation eller annan spridning av falska eller förvrängda resultat
- d. presentation av annans resultat som sitt eget, oberättigat hävdande av författarskap och plagiering
- e. underlåtelse att följa bestämmelser om inhämtande av tillstånd från berörda myndigheter (t ex regional etikprövningsnämnd, djurförsöksetisk nämnd, strålskyddskommitté, Datainspektionen, Läkemedelsverket m.fl.)
- f. avsteg från god vetenskaplig sed.

För ansvar krävs att den vetenskapliga oredligheten begåtts medvetet eller av grov oaktsamhet.

4. Initiering av ärende

Ett ärende om misstänkt vetenskaplig oredlighet kan initieras genom en till universitetet ställd skriftlig anmälan.

Ett ärende om misstänkt vetenskaplig oredlighet kan också uppstå som ett initiativärende inom universitetet.

5. Prefekts och dekanus anmälningsskyldighet

Prefekt har det övergripande ansvaret för den verksamhet som bedrivs vid institutionen. Kommer det till prefekts kännedom att misstanke om oredlighet föreligger i den vetenskapliga verksamheten vid institutionen, skall prefekten skriftligen anmäla detta till berörd dekanus.

Dekanus har det övergripande ansvaret för den verksamhet som bedrivs inom fakulteten. Kommer det till dekanus kännedom, genom anmälan från prefekt eller på annat sätt, att misstanke om oredlighet i vetenskaplig verksamhet föreligger inom fakultet, skall dekanus skriftligen anmäla detta till rektor.

6. Anmälan om misstänkt vetenskaplig oredlighet

En anmälan avseende misstänkt vetenskaplig oredlighet bör om möjligt innehålla följande:

- a. uppgift om vilken vetenskaplig verksamhet som anmäls,
- b. vad den misstänkta vetenskapliga oredligheten i verksamheten består i,
- c. när den misstänkta vetenskapliga oredligheten har skett,
- d. uppgifter som stödjer att den misstänkta vetenskapliga oredligheten har skett inom ramen för universitetets verksamhet, och
- e. anmälarens namn och kontaktuppgifter.

7. Rådet för ärenden om utredning av misstänkt oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete och dess uppdrag

Vid universitetet finns Rådet för ärenden om utredning av misstänkt oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete.

Rådet ska på rektors uppdrag noggrant och skyndsamt utreda ärenden om misstänkt oredlighet i den vetenskapliga verksamheten som bedrivs eller har bedrivits vid universitetet.

Rådet ska efter utredning ställa ett skriftligt utlåtande till rektors förfogande. Utlåtandet utgör beslutsunderlag för rektor och kan inte överklagas.

8. Rådets sammansättning, utseende, mandatperiod och ledamöternas kompetens

Rådet består av åtta ledamöter. Tre av ledamöterna representerar det medicinska vetenskapsområdet, två det naturvetenskapliga vetenskapsområdet, två det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet och en det konstnärliga vetenskapsrådet.

Till rådets förfogande finns det en jurist med förvaltningsinriktning, som biträder rådet. Juristen har närvaro- och yttranderätt vid rådets sammanträden.

Ledamöterna utses av rektor för den period rektors eget förordnande löper. Rektor utser ny ledamot om en ledamots anställning upphör vid universitetet, eller om en ledamot avgår av annat skäl eller om en ledamot får uppdrag i ledningsfunktion vid fakultet, institution, sektion eller avdelning.

Ledamöterna ska ha lång erfarenhet i ledande ställning av självständig forskning och vara anställda vid universitetet. Rektor ska vid utseende av ledamöter beakta jämställdhetsaspekten.

Bland ledamöterna utser rektor ordförande och vice ordförande med samma mandatperiod som rådet.

9. Utredningen av ett ärende i rådet

9.1 Hur ärenden initieras hos rådet

Rådet utreder ärenden om misstänkt vetenskaplig oredlighet endast på rektors uppdrag.

9.2. Komplettering av anmälan

Om en anmälan är ofullständig ska anmälaren erbjudas möjligheten att komplettera inom viss tid.

9.3 Utlåtande till rektor om återlämnande av ärende

Om rådet finner att ärendet avser omständigheter som ligger utanför rådets uppdrag ska ärendet återlämnas till rektor.

9.4 Utlåtande om avvisning av ärende

Rådets ordförande har att, i samråd med juristen, i utlåtande till rektor föreslå att avvisa ett ärende, om

- a. ärendet är så ofullständigt att det inte kan utredas
- b. ärendet redan har utretts av rådet och att inget väsentligt därefter har tillkommit
- c. ärendet varit under prövning i annan ordning vid universitetet eller annan instans

Rådets övriga ledamöter ska underrättas om ett sådant utlåtande.

10. Ärendets beredning till rådet

10.1 Anmäld och i förekommande fall representant för den anmälda verksamheten ska alltid ges möjlighet att skriftligt yttra sig över anmälan.

Underlaget för ärendet färdigställs av ordförande tillsammans med juristen för att därefter lämnas för beredning till rådet. Ordföranden tillsammans med juristen avgör när underlaget för ärendet är färdigställt.

11. Beredning i rådet

11.1 Anlitande av särskild respektive extern bedömare och hörande av synpunkter

Rådet får anlita särskild bedömare inom universitetet eller extern bedömare utom universitetet. Om rådet finner det lämpligt får såväl särskild som extern bedömare närvara och yttra sig vid rådets sammanträde. Den särskilde respektive externe bedömaren får inte delta i rådets överläggning.

Rådet får inhämta synpunkter från prefekt och annan representant inom universitetet. Vidare får rådet ge andra berörda tillfälle att framföra synpunkter.

11.2 Inhämtande av utlåtande från Centrala etikprövningsnämndens expertgrupp

Rådet får i utredningen inhämta yttrande från expertgruppen för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden.

Om den anmälda eller anmälaren begär det ska yttrande inhämtas från expertgruppen för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden. Sådant yttrande behöver dock inte inhämtas om det bedöms uppenbart obehövt.

11.3 Rådets sammanträden

Rådet sammanträder efter kallelse från ordföranden.

Protokoll ska föras vid sammanträde. Av detta ska framgå datum och tid för sammanträdet, närvarande och i vilken egenskap de närvarar samt de beslut som fattas. Protokollet justeras av ordföranden och en ytterligare ledamot av rådet.

I de fall rådet finner det behövt kan, anmäld, anmälaren och representant för den anmälda verksamheten kallas till det sammanträde där aktuellt ärende behandlas. Även annan person som rådet bedömer bör närvara, t ex prefekt, kan kallas.

Anmäld, anmälaren och representant för den anmälda verksamheten kan inbjudas att närvara vid sammanträde där aktuellt ärende ska behandlas. Om så sker ska motsvarande erbjudas andra berörda i det aktuella ärendet.

Vid sammanträdet ska de närvarande beredas tillfälle att muntligen ge sin syn på ärendet och svara på eventuella frågor från rådet.

För övrigt bestämmer rådet över förutsättningarna för berörda och deras närvaro vid sammanträdet.

11.4 Jäv

Den som är jävig får inte delta i utredningen av ett ärende.

11.5 Beslutsförhet

Rådet är beslutsförligt när minst hälften av ledamöterna, bland dem ordförande eller vice ordförande, är närvarande. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst.

12. Rådets utlåtande till rektor

Rådets utredning av ett ärende skall utmylnna i ett skriftligt och motiverat utlåtande till rektor.

Ledamot, vars ställningstagande avviker från flertalets, skall skriftligt motivera sitt ställningstagande.

Rådet ska sammanfatta sitt utlåtande i en av nedanstående slutsatser:

1. Det finns inte anledning att anta att vetenskaplig oredlighet föreligger.
2. Det finns anledning att anta att vetenskaplig oredlighet föreligger.
3. Det är inte är möjligt att ta ställning till frågan om vetenskaplig oredlighet föreligger.

13. Föredragning och överlämnande till rektor

Rådets ordförande ska tillsammans med juristen föredra rådets utlåtande för rektor. Efter slutförd föredragning är rådets handläggning av ärendet avslutad.

14. Rektors beslut och ärendes fortsatta handläggning

Rektor har att, mot bakgrund av rådets utlåtande, besluta antingen om att lämna ärendet utan vidare åtgärd eller att vetenskaplig oredlighet föreligger. I förekommande fall ska rektor besluta om ärendets fortsatta handläggning och därmed ta ställning till vidare åtgärder.

Denna handläggningsordning träder i kraft 2015-11-09. I samband härmed upphävs tidigare handläggningsordningen för rådet (beslutad av rektor 2008-03-31) att gälla.

Bilaga: Särskilda regler vid misstanke om vetenskaplig oredlighet i forskning som stöds av Public Health Services, USA

Bilaga till "Handläggningsordning för ärenden om misstänkt oredlighet i forskning, konstnärlig forskning eller utvecklingsarbete", oktober 2015

Särskilda regler vid misstanke om vetenskaplig oredlighet i forskning som stöds av Public Health Services, USA

The Office of research Integrity (ORI) är ett organ inom USA:s Department of Health and Human Services (DHHS) och ansvarar för frågor om vetenskaplig oredlighet och forskningsintegritet avseende forskning som stöd av Public Health Services (PHS).

För forskning finansierad genom medel från PHS förbinder sig universitetet genom finansieringsavtalet att följa reglerna i Policies on Research Misconduct, 42 Code of Federal Regulation (CFR), Parts 50 and 93. Av bestämmelserna framgår bland annat att,

Office of Research Integrity (ORI) omedelbart ska informeras om

- Det finns en omedelbar risk och behov av att skydda människor och djurs hälsa.
- Det finns ett omedelbart behov av att skydda USA:s statsbidrag eller utrustning.
- Vid skälig misstanke om kriminella handlingar eller brott mot annan lagstiftning.
- Det finns ett omedelbart behov av att skydda den anklagade eller den som framfört anklagelsen.
- Det finns omedelbart behov av att säkra bevis.
- Forskarsamhället eller allmänheten bör informeras i frågan.

Den inledande utredningen ska om särskilda skäl inte föreligger vara slutförd inom 60 dagar från anhängiggörandet. ORI ska inom 30 dagar från beslut att inleda en fullständig utredning informeras om detta och samtidigt erhålla dokumentationen från den inledande utredningen.

Den fullständiga utredningen av misstanken om vetenskaplig oredlighet ska påbörjas inom 30 dagar från det att beslut att inleda utredningen fattades. Utredningen bör vara färdigställd inom 120 dagar från det att den påbörjades. Behövs förlängd utredningstid ska ansökan härom sändas till ORI.

Efter rektors beslut i frågan om vetenskaplig oredlighet föreligger eller ej ska beslutet och en slutrapport samt information om vilka sanktioner som vidtagits med anledning av beslutet lämnas in till ORI.

Vidare ska ORI snarast informeras om beslut om avbrytande av den inledande utredningen eller den fullständiga utredningen och skälen härför. All dokumentation i ärendet ska bevaras och efter begäran tillhandahållas personal vid USA:s Department of Health and Human Services (HHS) och ORI. Tillhandahållande ska vara möjligt under en period om minst 7 år från det att ärendet avslutades.